



Adresse Fossveien 24
0551 Oslo
Norge

Telefon (+47) 22 99 55 00

Post Postboks 6853
St. Olavs plass
N-0130

Faktura Postboks 386
Alnabru
0614 Oslo

Org.no. 977027233
Giro 8276 0100265

Matias Kiil Halvorsen
Retrospekt

BFA
Avdeling Kunstakademiet 2019

KHIODA
Kunsthøgskolen i Oslo,
Digitalt Arkiv

<https://khioda.khio.no>
khioda@khio.no

Publikasjoner som arkiveres/publiseres i KHIODA reguleres av Lov om opphavsrett til åndsverk.

Opphavsmannen beholder opphavsretten til materialet i KHIODA, men gir brukerne tillatelse til å sitere fra verket, samt videreformidle det til andre, i henhold til åndsverkslovens regler. En forutsetning er at navn på utgiver og opphavsmann angis.

Kommersiell bruk av verket er ikke tillatt uten etter skriftlig avtale med opphavsmannen.

Retrospekt

Bacheloressay

Skrevet av Matias Kiil Halvorsen

Kunsthøyskolen i Oslo avdeling Kunstakademiet

2019

Innholdsfortegnelse

1. Introduksjon
2. Objekt og tekst
3. ”Hobby”
4. Nåværende tankesett og engasjement

Introduksjon

Jeg heter Matias Kiil (f. 1995, Stavanger) og er basert i Oslo hvor jeg fullfører en Bachelor ved Kunstakademiet i Oslo våren 2019. Min praksis består av arbeid med tekst, performance og skulptur. Tematisk engasjerer jeg meg i automatiserte normer i kulturen, hvor jeg utforsker språk og bevegelse i det politiske, sosiale og spirituelle. Parallelt med studieforløpet har jeg vist arbeider i blant annet Oslo Domkirke og hos galleri Golsa og New Galerie i Paris, kuratert av Elise By Olsens under hennes residency med 89plus.

I utformingen av skulpturer benytter jeg meg ofte av objekter som et utgangspunkt. Ut fra dette utforsker jeg, og bygger videre med materialer som metall, glass, tre, stål, gips og betong. Med dette søker jeg en nerve i de materielle sammensetningene, hvor begreper, utsagn eller fysiske tilstander bearbeides.

Tekstene kategoriserer jeg som dikt. De er fragmenterte, sammensatt av anekdoter, stikkord og lånte fraser. Subjektive assosiasjoner rundt det aktuelle tema - en strøm av bevissthet - hvor jeg oppfordrer betrakteren til å danne egne koblinger og bære fakkelen videre.

I mine performative verk fokuserer jeg på kommunikasjonen mellom tekst og fysiske verk. De fysiske elementene fungerer som illustrasjoner av det tekstbaserte innholdet, eller kontrapunkter for å omtåke den generelle konsensus rundt det aktuelle temaet.

Objekt og tekst

Hverdagsobjekter som materiale har vært en konstant i mitt repertoar. Som materiale er det lett tilgjengelig, praktisk på et vis. Jeg synes det er interessant fordi vi i stor grad orienterer og uttrykker oss gjennom gjenstander. Man har allerede en relasjon til gjenstanden, og gjenstanden har en fysisk tilstedeværelse som er med på å legge noen føringer.

Da jeg begynte med skulptur og installasjoner benyttet jeg meg av gjenstandene i sin originale tilstand og/eller form. Jeg plasserte ulike gjenstander sammen til et slags tablå som formidlet et narrativ. I opptaksprosessen til Kunstakademiet begynte jeg å interessere meg for det jeg vil kalle et anti-narrativ. Disse konstellasjonene besto av mindre skulpturer i samtale med kortere tekstarbeider som enten var en absurd fortelling eller en vits. Dette utforsket jeg i en lang

periode, til jeg innså at det ikke utviklet seg nok. Installasjonene forble maktesløse med deres antyklimatiske dramaturgi. Det var også et sterkt autobiografisk element som jeg ikke lenger så hensikten med. Jeg begynte å kjenne savnet etter bruke hendene og lage noe, fremfor å sette ting sammen.

Et gjennombruddet oppsto da jeg kastet meg ut i det politiske klimaet. Det var etter det amerikanske valget i 2016. Trump var blitt president, FRP var i regjering og Høyre-vingen var i full fremmarsj. Jeg ønsket å gå tilbake til mine røtter fra Steinerskolen og Antroposofien. Jeg fant inspirasjon i Eurytmiens¹ potensiale, og ville inkorporere dette i min praksis. Eurytmi oppsto som en uttrykksform som bandt sammen språk, musikk og bevegelse – dette ville jeg undersøke videre. I min research kom jeg over boken *How To Know Higher Worlds* av Rudolf Steiner. I boken beskriver han en meditasjonsmetode som han betegner som 6 essensielle øvelser for å oppnå harmoni i kroppen. I dette så jeg en fruktbar tråd jeg ville følge. Jeg var forvirret over veien verden beveget seg, og hadde et behov for å samle meg.

Etter å ha undersøkt de seks stegene², hang jeg meg spesielt opp i det første steget: Objectivity. Dette går ut på at man skal velge seg et objekt som man skal tenke på i fem minutter av gangen, før tankene deretter skal vandre ut fra dette utgangspunktet. Jeg eksperimenterte med dette. Jeg så for meg en skje, og endte opp med å skrive et dikt på to sider med tittel *New Colossus II*. Diktet forlot antroposofien, og ble en reflekterende tekst rundt frihet, likhet og samhold. *New Colossus II* sprang ut i fra en kontrovers rundt Trumps uttalelser om *New Colossus* av Emma Lazarus, som pryder podiet til frihetsgudinnen. Donald Trump foreslo å endre diktet ettersom innvandringspolitikken ikke samstemte med Lazarus sitt budskap.

¹ Eurytmi er en bevegelseskunst som direkte oversatt fra gresk, betyr skjønn bevegelse. Den ble utviklet i årene 1912–1924 av Rudolf Steiner. De to grunnpilarene i faget er toneurytmi og lydeurytmi. Da eurytmien bygger på språkets og musikkens lovmessigheter, vil arbeidet med disse lovmessighetene føre til en fordypelse av både språk og musikk. (<http://nordstrand.steinerskolen.no/pedagogikk-og-laereplan/egne-fag/eurytmi/> dato: 28/02-2019)

² Meditasjon: Objectivity- Control thinking, Actions- Control will, Equanimity- Control expression of feelings, Positivity- Seek truth and beauty, Receptivity- Open mind to new experiences, Harmonize all stages.

Videoforelesning av: Brian Gray, Program Director of the Foundations in Anthroposophical Studies' at Rudolf Steiner College (<https://www.youtube.com/watch?v=Pjo3iy4kfdM&t=52s> dato: 28/02-2019)

I tillegg til diktet laget jeg også et arbeid, kalt *Objectivity*. Verket besto av et lånt fotografi av Frihetsgudinnen. Jeg bygget en ramme av lønnetre som jeg kuttet til en sekskantet form. Formen er et typisk trekk fra antroposofisk design og arkitektur. Disse formene henger igjen som et sterkt minne fra min barndom, hvor vi hadde akvareller og ikonmalerier av Jomfru Maria hengende rundt i klasserommet, innrammet i slike organiske former. Rammen jeg produserte ble en noe mer nøktern fortolkning, og en subtil referanse til min tidlige utdanning og prosjektets utgangspunkt; meditasjonsteknikken. Dette trakk jeg også inn ved å lime en bøyd spiseskje i statuens ansikt. I skjeen ser betrakteren sitt eget speilbilde snudd på hodet, noe jeg følte kunne vise til et parallelt univers.

Objectivity ble vist i en gruppeutstilling i et gammelt bilvaskeri i Gamlebyen. Utstillingen var kuratert av kunstnerne Maria Pasenau og Victoria Duffee. Under vernissasjen leste jeg opp diktet og etterlot manuskriptet ved arbeidet. Prosjektet i seg selv var nok ikke en stor suksess, men det åpnet opp nye muligheter i utforming av arbeid og hvordan jeg bearbeidet og forholdt meg til materialene.

Senere den høsten ble jeg invitert til å stille ut i gruppeutstillingen *Transitions: Transatlantic Treatment*³. Denne gangen på det kommersielle galleriet Rod Bianco. Utstillingen besto av arbeider av amerikanske og norske kunstnere. På denne tiden hadde det vært en rekke demonstrasjoner av høyreekstreme grupperinger, både i Europa og USA. Demonstrasjonene vakte sterke reaksjoner, hvor det oppsto en massiv motstand fra venstresiden. Møtet med de to frontene resulterte i slagsmål og et dødsfall i Charlottesville, Virginia. I tiden rundt demonstrasjonene begynte anti-rasister å rive ned statuer som portretterte falske sørstatsgeneraler fra borgerkrigen på 1890-tallet. Statuene befinner seg over hele USA, men disse skikkelsene står sterkest i sørstatene der de stadig blir betraktet som helter og martyrer. Nedrivningen sparket i gang en stor debatt om rasismens historie i USA. ”Hvor hører disse statuene hjemme?” ”Skal de forbli i samfunnet som offentlig utsmykning og fungerende monumenter?” ”Skal de flyttes til en park eller et område hvor man kan oppsøke historien?”

³ Rod Bianco is proud to present TRANSITIONS; TRANSATLANTIC TREATMENTS, a transdisciplinary group exhibition and a transitory dialogue on America; the images, influences and interactions that inform the rest of the world. Curated by Elise By Olsen & Tuva Tronddatter Trønsdal, TRANSITIONS; TRANSATLANTIC TREATMENTS include equal contributions by Brian Kokoska, Darja Bajagic, Eliza Douglas, Ida Ekblad, Jon Rafman, Juliana Huxtable, Kaari Upson and Matias Kiil. All of the artists featured somehow a connection to the United States in their practices; may it be their nationality, base or reflections. (Offisielt presseskriver)

Sistnevnte er blitt gjort i Moskva, hvor monumenter fra Sovjet-tiden ble samlet i en park som ble døpt Fallen Monument Park.

Arbeidet mitt *A Sign of The Times* (2017) tok utgangspunkt i disse monumentene. Jeg valgte å trekke inn de høyreekstremes uniform under demonstrasjonene. De var ikledd beige bukser og hvite piqueer, med formålet å fremstå moteriktige og mindre skremmende for omverdenen. Arbeidet besto av uniformen innrammet, med et dikt trykket på glasset. Diktet skildrer en video fra Youtube, hvor Takiya Thompson bestiger et monument som befinner seg utenfor tinghuset i Charlottesville, Virginia. Hun knytter en løkke rundt statuens hals, hvor en folkemasse tar tak i tauet og river statuen ned fra podiet. Statuen lander med hodet først, knekker sammen og ruller opp igjen. Den blir stående i sin nye form, det ser nesten ut som den har smeltet.

Utstillingen på Rob Bianco var mitt første møte med et kommersielt galleri. På dette tidspunktet ville jeg forsøke å fjerne min fysiske tilstedeværelse fra betrakterens opplevelse. Det skal heller ikke være usagt at galleristen sterkt oppfordret meg til å produsere noe de kunne selge. Jeg velger å trekke frem dette verket fordi det var et viktig vendepunkt for meg. De ulike virkemidlene komprimert på denne måte viste seg å være effektivt og virkningsfullt. Stemmen og objektet ble flettet sammen til én komponent. Jeg synes arbeidet er spennende fordi jeg har vanskelig for å plassere det innenfor en sjanger. Er det en skulptur, en tekst, en installasjon eller et bilde?

Etter ferdigstillingen av sistnevnte arbeid gikk jeg inn i forvirrende periode. Av dimensjon var *A Sign of The Times* det største arbeidet jeg hadde laget så langt. Det var også et uttrykk som jeg ikke hadde trodd jeg skulle få til å lage. Gjennom denne erfaringen følte jeg på mestring og en selvtillit i det å bruke hendene til å forme et materiale. Tydeligheten i verket satte jeg stor pris på, men det var på grensen til å bli for enkelt. Da jeg kom tilbake til studio følte det tomt og jeg var usikker på hvor jeg ville videre. Etter en liten suksess med oppmerksomhet fra samlere, var jeg fristet til å fortsette i retningen av dette uttrykket og begynte å skisse nye ideer, men fikk ikke noe til å passe inn i formatet. Jeg var også redd for å bli for tilknyttet.

”Hobby”

Tankene mine var fulle av frustrasjon og forvirring rundt veien videre. For første gang følte jeg at arbeidene var blitt latt merke til og jeg ble introdusert for et nytt nivå av alvor. Det ble å umulig å lage noe som helst, fordi jeg arresterte meg selv før jeg i det hele tatt hadde begynt. Jeg bestemte meg for å ta et steg tilbake og for en periode, gjøre studio til et slags ukritisk rom.

På denne tiden hadde jeg også flyttet inn i ny leilighet som var større enn mine tidligere bopeler. Dette så jeg som en gylden mulighet til å bli bedre kjent med verkstedene, ved produsere møbler og bruksgjenstander jeg manglet i leiligheten. Resultatet ble en rekke skjærefjøl, hyller og etterhvert stoler. Stolene ble et frirom hvor jeg fikk eksperimentere med form og materialer. Et rom hvor det var lettere å produsere. Ideen om en stol er definert, det er noe man har hatt et forhold til hele livet, og som man har kjent på med kroppen. Til tross for dens definerte natur har stolen også en lang tradisjon av ulike design og innfallsvinkler.

Eksperimentering var produktiv, og jeg oppdaget at jeg ble fiksert på funksjonalitet. Dette gjorde det vanskelig for meg å overføre det inn i en annen diskurs enn design. Jeg var nysgjerrig på om stolen kunne romme en større debatt.

I mai 2018 tok jeg del i et kurs av Felix Gmelin, som het *What do we believe in?* Kurset var et samarbeid med Oslo Domkirke, hvor vi produserte en utstilling basert på samtaler og forelesninger med prester, teologer og Gmelin selv. Egne erfaringen fra oppvekst og konfirmasjon har gjort med kritisk til religion og messenes struktur. Benkene rettet mot alteret, hvor presten predikere dagens agenda gjennom historier som er blitt fortalt igjen og igjen. Jeg kan ikke fatte at det oppleves som forsonende og trygt å praktisere på den måten.

Jeg bestemte meg for å forholde meg til den troendes perspektiv og bearbeide situasjonen man befinner seg i på kirkebenken. For å utfordre tankesettet mitt rundt møbel som skulptur, startet jeg en dialog med Fredrik Bull, designstudent fra KHIO på masternivå, hvor vi forsøkte å gjøre et samarbeid. Samarbeidet resulterte i en serie av samtaler rundt situasjonen og

diskuterte ulike måter og fremstille den på. Bull var fokusert på materielle detaljer og finish, som jeg tidlig oppdaget at jeg ikke ønsket å prioritere, men heller finne det store bilde.

Fredrik Bull var på denne tiden opptatt med sitt eget avgangsprosjekt, så det skjedde ganske naturlig at materialiseringen av samtale ble opp til meg. Samtalen var dog en viktig del i prosessen og et interessant eksperiment.

Jeg valgte å bearbeide retninger jeg mente var tilstede i en sittende reflekterende tilstand. En bevegelse som går nedover, tyngdekraften man opplever, og en retning oppover. Ryggen som strekker seg og tankene som transcenderer. Tyngde og letthet. Opplysning og åpenbaring var også elementære stikkord i prosessen.

Jeg endte opp med installasjonen *Believe*, som var en stol konstruert av en pappeske, stolrygg i tre og et bøyd stålrør med et brennende stearinlys på enden. Bak stolen sto et sort lerret, bleket i et sirkulært batikkmønster.

Gjennom denne prosessen fikk jeg øynene opp for fysiske tilstander som fruktbare elementer i kombinasjon med formen av bruksgjenstander.

Nåværende tankesett og engasjement

Erfaringen fra prosessen bak arbeidet *Believe* ga meg et nytt perspektiv på skulptur og installasjon. Jeg ble bevisst på fysiske tilstander og kropp i relasjon til og objekt.

I arbeidene nå endrer jeg i større grad enn tidligere objektene opprinnelige form og forsøker å bygge opp et narrativ visuelt, som skildrer en bestemt situasjon. Tekst er fremdeles tilstede i arbeidene, men i mindre grad enn før. Performance aspektet er ikke lengre et fokus. Kanskje det vil gi mening igjen i fremtiden, men mitt engasjement ligger nå i å kommunisere bevegelse og språk gjennom materialbaserte prosjekter som ikke avhenger min tilstedeværelse for opplevelse og lesning.